

погляд, вона все одно залишається актуальною, тому що життя людей не стоїть на одному місці, воно розвивається, а з його поступом з'являються нові реалії, вивченню яких треба приділити достатньо уваги для їх адекватного сприйняття.

Список використаних джерел:

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. – М.: Советская энциклопедия, 1966. – 608 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). – М.: Международные отношения, 1975. – 240 с.
3. Бурбак О. Ф. Реалія та способи визначення її лінгвістичного статусу // Іноземна філологія, 1985. – С. 68-69.
4. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. – М.: Международные отношения, 1980. – 340 с.
5. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 216 с.
6. Томахин Г. Д. Реалии – американизмы. Пособие по страноведению: Учеб. Пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. школа, 1988. – 239 с.
7. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа, 1983. – 303 с.

Шеремета Н.М.

аспірант,

*Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

СПЛКУВАННЯ ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В СОЦІУМІ

У сучасних соціально-економічних умовах значно зростає інтерес до досліджень, пов'язаних з вибором життєдіяльності, визначенням сенсу життя в контексті цілісного процесу соціалізації особистості. У людей формуються залежність, тривожність, невпевненість, які значно ускладнюють реалізацію соціальних виборів. Прагнення утвердити себе в соціумі пов'язане з почуттям власної гідності, честолюбством, самолюбством. Людина намагається довести навколишнім, що вона чогось варта, прагне здобути певний статус у суспільстві, хоче, щоб її поважали та

цінували. Це важливий мотиваційний чинник, який спонукає людину інтенсивно працювати й розвиватися.

Мета нашої роботи – проаналізувати вплив спілкування на самоствердження особистості.

Спілкування впливає на розвиток людини та її поведінки, формує і розвиває здібності людини. Взаємодія особистості із соціальним середовищем та задоволення потреби у спілкуванні сприяють утвердженню людини в соціумі (Л. Петровська, О.О. Бодальов, Л.П. Буєва, Р. Альберті, М. Еммонс та ін.). Л. Петровська стверджує, що самоствердитися поза спілкуванням є безглуздом тому, що саме за допомогою людей, які нас оточують, ми отримуємо підтвердження нашої значущості [4, с. 39]. При цьому, найважливішою передумовою спілкування особистості з іншими людьми виступає внутрішній діалог. Втративши його, люди відособлюються одне від одного, усамітнюються. Пізнання особистістю самої себе необхідне як у складних, кризових ситуаціях, так і в повсякденному житті.

На думку вченої, взаємодіючи з іншими людьми, людина може одночасно виступати в ролі суб'єкта і об'єкта спілкування. Як суб'єкт вона пізнає свого партнера, визначає до нього своє ставлення, впливає на нього з метою вирішення якого-небудь конкретного завдання. В свою чергу, вона сама є об'єктом пізнання для того, з ким спілкується [2].

Л.П. Буєва інтерпретує спілкування як процес взаємозв'язку і взаємодії суспільних особистостей, характеризується обміном інформації, досвіду, здібностями, вміннями і навичками, а також результатами діяльності [3, с. 180]. З молодого спеціаліста, який не справляє враження компетентної людини, глузують колеги. Принижено почуття власної гідності, самолюбство юнака, а він хоче, щоб його цінували, поважали, сприймали як інтелектуала. Прагнення самоствердитися спонукатиме його надолужити прогалини і в роботі, і в спілкуванні, удосконалюючи свої навички для поставлених цілей.

Самоствердження пов'язане з ефективним спілкуванням, і це означає не тільки правильний вибір слів, що підходять певній ситуації. Гучність голосу, інтонація, обсяг висловлювання, міміка, жести і вся мова тіла – все це грає свою роль в побудові повідомлення, яке людина посилає іншій людині. До тих пір, поки

всі складові частини цього повідомлення не будуть тут присутні, людина буде спотворювати повідомлення.

Р. Альберті та М. Еммонс виділяють наступні стратегії самоствердження особистості, які характеризують стиль спілкування особистості:

1. Самопригнічення. Для людей характерною рисою є приховування негативних почуттів за доброзичливістю, уникнення ситуацій, в яких необхідно брати ініціативу на себе. Їм притаманна тенденція приховувати власну думку та адекватні емоційні реакції на перевагу невизначеним і слабо визначеним формам спілкування.

2. Агресивна стратегія або стратегія домінування – тут найбільш характерним є відповідь, перш ніж співрозмовник закінчив свою думку; говорити на підвищених тонах, дивитися на інших зверхньо, нав'язувати власну думку, зневажливо відгукуватися про предмет розмови, завдавати болю іншим людям, щоб не зробити боляче собі.

3. Конструктивна стратегія. Для людей, яким притаманна ця стратегія, характерно відповідати без упину, говорити достатньо голосно, природним для себе тоном мовлення, охоче обговорювати запропоновану тему, відкрито висловлювати власну думку та вислуховувати іншу, не обов'язково критикуючи останню [1, с. 20].

Оскільки спілкування є процесом взаємодії людей, в ньому беруть участь особи, які мають сильний вплив на домагання і наміри, на думки, стан і почуття один одного. У різних людей різні манери спілкування. В цілому, якщо особистість принижує себе чи іншу людину, то такий стиль спілкування ніколи не буде позитивним. Зважаючи на те, що бувають ситуації, коли можна вибрати пасивну поведінку, а часом і продемонструвати агресію, неможливо утвердити себе як особистість і очікувати успіху, коли м'язи напружені, а серце стукає, як при сильному стресі. Які б слова вона не вимовляла, наскільки б спонукальними вони не були, якщо говорити їх невірним тоном, занадто голосно або занадто тихо, якщо при цьому у неї неприйнятний вираз обличчя і поза, старання особистості самоствердитися виявляються неефективними. При цьому, людина буде виглядати стривоженою, надто схвильованою і буде здаватися вороже налаштованою по відношенню до оточуючих або просто агресивною.

Особистісне спілкування дає можливість людині визначити цілі в житті, вибравши засоби їх реалізації, придбати певні риси характеру, схильності, звички, інтереси, засвоїти моральні норми,

прийнятті в людському суспільстві, тобто формує людину як особистість.

Отже, утверджуючись у світі, особистість відкриває для себе все нові й нові межі власного «Я». В результаті цього вона прагне діяти самотійно, використовуючи розмаїття своїх комунікативних вмінь, виконує певні зобов'язання, а також намагається долати життєві труднощі, які можуть траплятися на її шляху.

Подальше дослідження вбачається у здійсненні аналізу та систематизації корпусу мовних засобів, які використовуються для позначення самоствердження у сучасній англійській мові; у визначенні ролі дискурсу самоствердження у створенні експресивності в англomовній художній прозі.

Список використаних джерел:

1. Альберти Р., Эммонс М. Самоутверждающее поведение / Р. Альберти, М. Эммонс – СПб. : Академический проект, 1998. – 190 с.
2. Бодалев А. А. Личность и общение / А. А. Бодалев. – М. : Международная педагогическая академия, 1995. – 328 с.
3. Мудрик А. В. Социализация человека: учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений / А. В. Мудрик. – М. : Академия, 2010. – 300 с.
4. Петровская Л. А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга / Л. А. Петровская. – М. : Издательство МГУ, 1982. – 168 с.